

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA
VŠĮ „VILNIAUS MIESTO PARKAI“ ADMINISTRAVIMAS EKONOMIŠKUMO,
EFEKTYVUMO IR REZULTATYVUMO POŽIŪRIU
2019 m. balandžio 17 d. Nr. R-05-

Su audito ataskaita ir išvada galima susipažinti
Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
interneto puslapyje adresu www.vilniuskontrole.lt

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA	9
AUDITO REZULTATAI	11
1. Viešosios įstaigos veiklos planavimas ir priežiūra turi trūkumų	11
1.1 Nenustatyti veiklos vertinimo kriterijai, neparengta 2019 – 2021 metų veiklos strategija	11
1.2 Vertinimo kriterijai neparodo pasiektų rezultatų lygio	11
2. Trūksta atsakingo požiūrio į turto valdymą ir naudojimą	12
2.1 Neįvertintas patalpų poreikis	12
2.2 Netiksli naudojamo turto apskaita, neužtikrinta turto valdymo kontrolė	13
3. Turimi ištekiai ne visada naudojami ekonomiškai ir efektyviai	14
3.1 Mokamos maksimalios kompensacijos už naudojamą asmeniniu transportu	14
3.2 Nekontroliuojamas kuro ir mechanizmų naudojimas	15
3.3 Abejotinas konsultacinių paslaugų reikalingumas	16
3.4 Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas atskirais atvejais nesusietas su jiems priskirtomis funkcijomis	16
3.5 Vykdoma ir viešajai įstaigai nebūdinga veikla	17
4. Nesukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės	18
4.1 Nenustatyta rizika, galinti sutrukdyti pasiekti veiklos tikslus	18
4.2 Nesukurta tinkama vidaus kontrolės aplinka	18
5. Kiti pastebėjimai	19
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	22
PRIEDAI	24
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	24
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	25

SANTRAUKA

Audito svarba

Vadovaudamasi įstatais viešoji įstaiga „Vilniaus miesto parkai“ (toliau – viešoji įstaiga) turtą ir lėšas turi naudoti savo funkcijoms įgyvendinti: miesto parkų ir kitų gamtinių teritorijų plėtrai, priežiūrai, populiarinimui ir kitai visuomenei naudingai veiklai vykdyti. Siekiant, kad pastatai ir technika būtų valdomi ir naudojami efektyviai, viešoji įstaiga turi disponuoti išsamia informacija apie valdomą turtą, jo panaudojimą, turto būklę, atlikti turto poreikio analizę ir šios informacijos pagrindu priimti sprendimus, susijusius su turto valdymu, pastatus ir techniką naudoti priskirtoms funkcijoms vykdyti, parkams ir kitoms teritorijoms prižiūrėti.

Siekdama įvertinti, ar viešoji įstaiga, tenkindama viešuosius interesus, jai priskirtoms funkcijoms atlikti turtą ir lėšas naudoja ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai, Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba veiklos auditą įtraukė į 2019 m. veiklos planą.

Audito tikslas ir apimtis

Viešosios įstaigos veiklos auditą, vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus pavedimu¹, atliko Kontrolės ir audito tarnybos tarnautoja Benė Baigienė, teisininkas Marius Gumbrevičius.

Audito tikslas – įvertinti, subjekto administravimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei atskleisti veiklos tobulinimo galimybes.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar nustatytos veiklos kryptys, būdai, vertinimo kriterijai veiklos tikslams pasiekti;
- ar efektyviai valdomas viešosios įstaigos turtas;
- ar ekonomiškai naudojami turimi ištekliai;
- ar sukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės.

Audituojamas subjektas – viešoji įstaiga, kurios veiklos tikslai yra tenkinti viešuosius interesus, vykdant miesto parkų ir kitų gamtinių teritorijų plėtrą, priežiūrą ir kitą visuomenei naudingą veiklą jai priskirtose teritorijose.

Audituojamas laikotarpis – 2018 metai, o 2017 m. ir 2016 metų duomenis nagrinėjome tiek, kiek jie susiję su vykusiais pokyčiais.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (25 psl.).

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2019-01-02 pavedimas Nr. B-02-2.

Pagrindiniai audito rezultatai

Viešoji įstaiga, vykdydama miesto parkų ir kitų gamtinių teritorijų priežiūrą, populiarinimą ir kitą visuomenei naudingą veiklą, numato priemones paslaugų, reikalingų tenkinti viešąjį interesą, atlikimui, bet tikslams pasiekti neužtikrinamas efektyvus strateginis planavimas, turto valdymas, ekonomišką lėšų naudojimas bei nesukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės.

1. Viešosios įstaigos veiklos planavimas ir priežiūra turi trūkumų

Viešosios įstaigos savininkas, įgyvendindamas savininko teises ir pareigas, nenustatė veiklos vertinimo kriterijų, o viešoji įstaiga neparengė ir nepateikė tvirtinti savininkui 2018 metų veiklos plano ir 2019-2021 metų veiklos strategijos, todėl, nesant ilgalaikio veiklos planavimo, nustatytų veiklos vertinimo kriterijų, nesudarytos prielaidos siekti efektyvesnės viešosios įstaigos veiklos (1.1 poskyris 11 psl.).

Viešosios įstaigos 2017 – 2018 metų strategijoje veiklos rezultatams vertinti naudojami nekonkretūs, neapibrėžti ir neišmatuojami rodikliai, pagal kuriuos negalima įvertinti paslaugų poreikio patenkinimo lygio, todėl viešoji įstaiga negali priimti sprendimų kaip efektyviau pasiekti veiklos tikslus (1.2 poskyris, 11 psl.).

Visuotinis dalininkų susirinkimas (savininkas) nėra nustatęs, kad veiklos ataskaitoje būtų vertinamas viešosios įstaigos veiklos ekonominis, socialinis ir pagal viešosios įstaigos veiklos tikslus kitoks poveikis, todėl 2017 m. veiklos ataskaitoje nebuvo vertintas veiklos ekonominis, socialinis poveikis, o tik pateikti veiklos rezultatai (1.2 poskyris, 11 psl.).

2. Trūksta atsakingo požiūrio į turto valdymą ir naudojimą

Viešoji įstaiga neapdraudė savivaldybės patalpų, perduotų pagal panaudos sutartis neatlygintinai naudoti, bei iš uždarnosios akcinės bendrovės išsinuomotų patalpų, nors ši prievolė nustatyta panaudos ir nuomos sutartyse (2.1 poskyris, 12 psl.).

Viešojoje įstaigoje nesant patalpų parkų priežiūros transportui, mechanizmams ir įrangai laikyti ir be nuomos ar panaudos sutarčių naudojantis parkų teritorijose esančiomis patalpomis, kuriomis naudojasi ir kiti asmenys, turto apsauga yra nepakankama. (2.1 poskyris, 12 psl.)

Sudarytos galimybės viešosios įstaigos turtą naudoti ne jai priskirtoms funkcijoms atlikti, neužtikrinama turto naudojimo kontrolė, nes teritorijų priežiūrai naudojamas turtas neturi inventorinių numerių arba jie neįskaitomi, nėra aišku kurie darbuotojai, su kokia technika, kada ir kiek laiko dirbo, nenustatyta įrangos išdavimo teritorijos priežiūrą vykstantiems darbuotojams tvarka, nevedama mažosios technikos naudojimo apskaita, įsigytas ūkinis inventorių neapskaitomas nebalansinėse sąskaitose ir neperduodamas materialiai atsakingiems asmenims, taip pat nustatytas atvejis, kai keli turto vienetai apskaitomi kaip vienas ir viešosios įstaigos atliekamos inventorizacijos metu randamas taip pat tik vienas vienetas (2.2 poskyris, 13 psl.).

3. Turimi ištekliai ne visada naudojami ekonomiškai ir efektyviai

Viešojoje įstaigoje nėra siekiama ekonomiškai naudoti turimus išteklius, nes paskyrus maksimalias 400 Eur kompensacijas už naudojimąsi asmeniniu transportu, viršytas savivaldybės administracijos direktoriaus viešajai įstaigai nustatytas tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidų dydis (nustatyta 1,5 proc., panaudota 3,17 proc.), kompensacijos kuriai ir automobilio amortizacijos išlaidoms skirtos neatsižvelgiant į darbų pobūdį bei atliekamas funkcijas. (3.1 poskyris, 14 psl.).

Negalėjome įvertinti, ar pagal kuro korteles įsigytas kuras panaudotas viešajai įstaigai priskirtoms funkcijoms atlikti, nes kuro kortelės buvo panaudotos darbuotojų atostogų ir nedarbingumo metu, savaitgalį (šeštadienį), nakties/ne darbo laiku, su ta pačia kortele kuras buvo pilamas kelis kartus dienoje. Neužtikrinus kuro naudojimo kontrolės, viešosios įstaigos lėšos buvo naudojamos neekonomiškai ir neefektyviai (3.2 poskyris, 15 psl.).

Iš fizinio asmens, vykdančio individualią veiklą, nupirkus 780 Eur kainuojančias konsultavimo paslaugas, viešosios įstaigos lėšos buvo panaudotos neekonomiškai ir neefektyviai, nes pagal pareigybės aprašyme nurodytas funkcijas, tokio pobūdžio darbai priskirti viešosios įstaigos vadybos konsultanto pareigoms. Be to, viešoji įstaiga neįgyvendino visų konsultanto teiktų rekomendacijų (3.3 poskyris, 16 psl.).

Priėmus sprendimus 2018 metais siųsti darbuotojus į 1300 Eur kainuojančius programinės įrangos AutoCAD, kuri viešojoje įstaigoje nėra naudojama, kursus, ir 2017 metais – į 690 Eur kainuojančius buhalterijų rengimo kursus, kurie nėra reikalingi darbuotojų tiesioginėms funkcijoms atlikti, ir iš viešosios įstaigos lėšų apmokėjus kvalifikacijos kėlimo išlaidas, nebuvo užtikrintas ekonomiškai ir efektyvus lėšų panaudojimas (3.4 poskyris, 16 psl.).

Viešoji įstaiga teikia ir su pagrindine veikla nesusijusias paslaugas (pvz., iš nuomininkų ir kitų asmenų, įsikūrusių Vingio parko teritorijoje, su kuriais nesudarytos patalpų nuomos sutartys, surenka duomenis apie sunaudotą energijos kiekį, patikrina apskaitos prietaisų parodymus ir paskirsto bendrą mokėtiną sumą visiems naudotojams, atsiskaito su elektros naudotojais ir tiekėjais). Žmogiškuosius išteklius panaudojus kitoms veikloms, nesusijusioms su viešosios įstaigos tikslais, neužtikrinamas efektyvus žmogiškųjų išteklių valdymas (3.5 poskyris, 17 psl.).

4. Nesukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės

Viešojoje įstaigoje nevertinama rizika vykdant jai priskirtas funkcijas, nenustatytos riziką mažinančios priemonės, todėl nesukūrus vidaus kontrolės procedūrų rizikai valdyti, atsiranda galimybės neefektyviai valdyti turtą ir neekonomiškai naudoti viešosios įstaigos lėšas (4.1 poskyris, 18 psl.).

Viešojoje įstaigoje nevykdoma turto pasisavinimo prevencija, nes turto inventORIZACIJA atliekama nesilaikant teisės aktų reikalavimų: neatlikta degalų likučių inventORIZACIJA, neatlikta pagal panaudos sutartis gautų ir nuomojamų patalpų inventORIZACIJA, inventORIZACIJOS pirmininku ir komisijos nariais paskirti už inventORIZUOJAMĄ turtą materialiai atsakingi asmenys (4.2 poskyris, 18 psl.).

5. Kiti pastebėjimai

Pasikeitus viešosios įstaigos etatų skaičiui ir pareigybių sąrašui, dalininkas (savininkas) nepatvirtino naujos valdymo struktūros, pareigybių sąrašo ir etatų skaičiaus. Atsižvelgiant į įvykusius pokyčius, ne visais atvejais, patikslinti pareigybių aprašymai, darbuotojų pavaldumas, pareigybių pavadinimai (5 skyrius, 19 psl.).

Viešojoje įstaigoje, kurios veiklos tikslas – tenkinti viešuosius interesus, įsteigta vadybos konsultanto pareigybė, kurios atliekamos funkcijos nepriskirtinos vadybos konsultavimui (5 skyrius, 19 psl.).

Viešosios įstaigos vadovui nenusišalinus ir priėmus sprendimą sudaryti teisinių paslaugų sutartį su artimu asmeniu, kuriam už paslaugas buvo sumokėta 320 Eur, kilo interesų konfliktas (5 skyrius, 20 psl.).

Nesant viešosios įstaigos dalininko (savininko) sprendimo viešoji įstaiga pasirašė sutartį dėl finansinių ataskaitų audito ir už šią paslaugą sumokėjo 1 694 Eur (5 skyrius, 20 psl.).

Patalpų nuomininkams su viešąja įstaiga atsiskaitant grynais pinigais gali būti neužtikrintas sandorių skaidrumas, o nesant kontrolės procedūrų gali susidaryti galimybė piktnaudžiavimui ir lėšų pasisavinimui, nes grynųjų pinigų operacijas atlieka vienas asmuo (vyr. buhalteris), viešoji įstaiga neturi kasos aparato, neįrengtos atskiros kasos patalpos, grynųjų pinigų inventORIZACIJA atliekama tik vieną kartą metuose (5 skyrius, 21 psl.).

Viešojoje įstaigoje netikrinamas transporto priemonės vairuojančių darbuotojų blaivumas, nepildomas tikrinimo rezultatų žurnalas, nepaskirti darbuotojai, įgalioti atlikti darbuotojų blaivumo (apsvaigimo) tikrinimą. Teisės aktų nustatyta tvarka nesuderinti ir nepatvirtinti 2018 ir 2019 metų dokumentacijos planai (5 skyrius, 21 psl.).

Rekomendacijos

Igyvendinant Vilniaus miesto savivaldybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės (savininkės) turtines ir neturtines teises, rekomenduojame:

1. Savivaldybės administracijos direktoriui:

1.1 Nustatyti viešosios įstaigos veiklos vertinimo kriterijus (1–asis pagrindinis audito rezultatas).

1.2 Inicijuoti viešosios įstaigos 2019 – 2021 metų strategijos ir metinių veiklos planų parengimą (1–asis pagrindinis audito rezultatas).

1.3 Įpareigoti viešosios įstaigos vadovą, kad veiklos ataskaitoje būtų vertinamas viešosios įstaigos veiklos ekonominis, socialinis poveikis (1–asis pagrindinis audito rezultatas).

1.4 Spręsti klausimą dėl viešajai įstaigai priskirtų elektros energijos perdavimo (persiuntimo) ir skirstymo funkcijų atsisakymo (3–asis pagrindinis audito rezultatas).

1.5 Patvirtinti atnaujintą viešosios įstaigos struktūrą ir pareigybių sąrašą (5–asis pagrindinis audito rezultatas).

Siekiant užtikrinti efektyvų turto valdymą ir naudojimą, ekonomišką ir efektyvų viešosios įstaigos lėšų naudojimą, rekomenduojame:

2. VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriui:

2.1 Parengti 2019-2021 metų veiklos strategiją, ateinančių metų veiklos planą (1–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.2 Apdrausti panaudos pagrindais valdomas ir išsinuomotas patalpas (2–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.3 Įvertinti patalpų poreikį ir priimti sprendimus dėl patalpų valdymo ir lėšų skyrimo joms išlaikyti (2–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.4 Kompensacijas už naudojimąsi asmeniniu transportu nustatyti atsižvelgiant į patvirtintą tarnybinių automobilių išlaikymo išlaidų dydį bei darbuotojų atliekamas tarnybines funkcijas (3–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.5 Parengti ir patvirtinti teritorijų tvarkymui skirtos technikos bei kuro naudojimo tvarkas ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimo tvarką (2-asis, 3-asis ir 4–asis pagrindiniai audito rezultatai).

2.6 Parengti ir pateikti viešosios įstaigos dalininkui (savininkui) tvirtinti atnaujintą valdymo struktūrą, pareigybių sąrašą ir etatų skaičių (5–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.7 Dėl audito įmonės parinkimo ir audito paslaugų sąlygų nustatymo kreiptis į dalininko (savininko) teises įgyvendinančią instituciją (savivaldybės administraciją) (5–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.8 Teisės aktų nustatyta tvarka parengti, patvirtinti ir suderinti dokumentacijos planus (5–asis pagrindinis audito rezultatas).

2.9 Patvirtinti transporto priemonės vairuojančių darbuotojų blaivumo tikrinimo tvarką (5–asis pagrindinis audito rezultatas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (22 psl.).

IŽANGA

Viešoji įstaiga įsteigta 2011 m. gruodžio 28 d. nusprendus likviduoti uždaryją akcinę bendrovę „Vilniaus parkai“². Jos veiklos tikslai – tenkinti viešuosius interesus, vykdyti Vilniaus miesto parkų ir kitų gamtinių teritorijų plėtrą, priežiūrą, populiarinimą ir kitą visuomenei naudingą veiklą priskirtose prižiūrėti teritorijose: Vingio, Jamonto, Ozo, Reformatų, Santuokų rūmų, Sapiėgų rūmų, Trakų Vokės dvaro sodybos parkuose, Bernardinų sode, Misionierių soduose, P. Cvirkos skvere, Lukiškių skvere – aikštėje, kituose steigėjo pavedimu priskirtose miesto parkų ir skverų teritorijose³.

Viešosios įstaigos steigėja ir vienintelė dalininkė yra Vilniaus miesto savivaldybė (toliau – savivaldybė). Dalininko kapitalas 2018 m. gruodžio 31 d. – 57 924 Eur. Administracijos direktorius įgaliotas įgyvendinti Vilniaus miesto savivaldybės, kaip viešosios įstaigos savininkės, teises ir pareigas, išskyrus išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtas funkcijas⁴. Institucija, įgyvendinanti viešosios įstaigos dalininko (savininko) teises ir pareigas, turi patvirtinti atstovavimo savivaldybei viešosiose įstaigose taisykles, nustatyti veiklos vertinimo kriterijus, patvirtinti viešosios įstaigos veiklos strategiją, valdymo struktūrą, pareigybių sąrašus⁵.

Savivaldybės administracijos direktorius įgaliotas pirkti iš viešosios įstaigos jai priskirtose teritorijose esančių sodinimo, želdinių priežiūros ir sanitarinio valymo paslaugas pagal savivaldybės vidaus sandorių taisykles⁶. Paslaugos iš viešosios įstaigos perkamos vadovaujantis sudarytą atlygintinų paslaugų sutartimi⁷. Sutarties galiojimo metu viešoji įstaiga privalo gauti ne mažiau kaip 90 procentų pardavimo pajamų iš veiklos, skirtos savivaldybės poreikiams tenkinti ar funkcijoms vykdyti⁸. Priskirtuose parkuose viešoji įstaiga administruoja vykstančius renginius – tvarko teritoriją, nuomoja turimą įrangą. Renginių organizatoriai su viešąja įstaiga derina planuojamų koncertų, festivalių, mugių, įvairių varžybų, dainų švenčių ir kitų renginių datas ir paslaugas.

² Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011-12-28 sprendimas Nr. 1-382 „Dėl UAB „Vilniaus parkai“ likvidavimo ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ steigimo“.

³ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-24 įsakymu Nr. 30-613 patvirtinti viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ įstatai, 8 p.

⁴ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011-12-28 sprendimas Nr. 1-382 „Dėl UAB „Vilniaus parkai“ likvidavimo ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ steigimo“, 7 p.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-09-26 nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“, 2.5, 4 ir 6 p.

⁶ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2010-12-22 sprendimu Nr. 1-1849 patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės vidaus sandorių taisyklės ir Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2015-01-20 sprendimu Nr. 1-302 patvirtinti viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ teikiamų paslaugų įkainiai.

⁷ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ 2011-12-30 paslaugų sutartis Nr. A72-2230.

⁸ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011-12-28 sprendimas Nr. 1-382 „Dėl UAB „Vilniaus parkai“ likvidavimo ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ steigimo“, 9 p.

Viešoji įstaiga už suteiktas želdinių sodinimo ir priežiūros, sanitarinio valdymo paslaugas, renginių aptarnavimą bei nuomojamo nekilnojamojo turto nuomą ir kt. 2018 m. gavo 538 922 Eur pajamų. Palyginus viešosios įstaigos gautas pajamos nustatytas pajamų didėjimas: 2018 m. pajamos 4,32 proc. didesnės nei 2017 metais ir 6,5 proc. didesnės nei 2016 m. Daugiausia pajamų 2018 metais viešoji įstaiga uždirbo už teritorijų priežiūros ir valymo paslaugas – 377 907 Eur, už elektros tiekimą (nuomininkų naudojamą elektros energiją) – 40 147 Eur, už patalpų nuomą – 37 051 Eur, už komunalines paslaugas – 22 619 Eur, už teritorijų nuomą renginiams ir teritorijų tvarkymą – 15 565 Eur, už kėdžių ir kitos įrangos nuomą – 8 075 Eur, už Lukiškių aikštės apželdinimą ir kokybės priežiūros paslaugas – 7 415 Eur. Viešosios įstaigos 2018 metų finansinės investicinės veiklos pajamos sudarė 29 993 Eur (subsidijos iš Lietuvos darbo biržos – 4 488 Eur, Estrados pastato M.K. Čiurlionio g. 100, Vilniuje, kapitalinio remonto techninio darbų projekto parengimo ir projekto bendrosios ekspertizės paslaugos – 25 036 Eur), baudos ir delspinigiai – 469 Eur.

Viešoji įstaiga 2018 metais patyrė iš viso 529 813 Eur sąnaudų, t. y. 5,21 proc. mažiau nei 2017 m. Suteiktų paslaugų savikaina 2018 m. sudarė 329 160 Eur t. y. 62,1 proc. visų sąnaudų. Viešosios įstaigos veiklos sąnaudos 2018 m. buvo 186 955 Eur arba 19,24 proc. didesnės nei 2017 metais ir 35,2 proc. didesnės nei 2016 m. Didžiausią veiklos sąnaudų dalį sudarė administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos – 94 519 Eur (2018 metais padidėjo 7,5 proc. palyginus su 2017 m. ir 16,8 proc. palyginus su 2016 m.), transporto nuomos ir kuro sąnaudos – 16 813 Eur (2018 m. padidėjo 16,12 proc. palyginus su 2017 m. ir 43,4 proc. palyginus su 2016 m.), kitos veiklos sąnaudos – 42 132 Eur. Dėl Vingio parko Estrados pastato kapitalinio remonto projektavimo darbų 2018 m. kitos veiklos sąnaudos padidėjo 57,25 proc. palyginus su 2017 m.

Finansinių ataskaitų duomenimis viešoji įstaiga 2018 metais uždirbo 9 109 Eur pelno. 2017 metais viešosios įstaigos veikla buvo nuostolinga (41 840 Eur nuostolis).

Viešojoje įstaigoje 2016 m. gruodžio 31 d. dirbo 30 darbuotojų, 2017 m. gruodžio 31 d. – 29 darbuotojai, 2018 m. gruodžio 31 d. – 27 darbuotojai.

AUDITO REZULTATAI

1. Viešosios įstaigos veiklos planavimas ir priežiūra turi trūkumų

Įstaigos misijai vykdyti nustatomos kryptys ir būdai veiklos tikslams ir rezultatams pasiekti. Viešosios įstaigos strateginiame veiklos plane, kuriame atsižvelgiant į ilgus ir vidutinės trukmės tikslus ir aplinkos analizės išvadas, suformuluojama misija ir veiklos prioritetai, nustatomi strateginiai tikslai ir siektini rezultatai, numatomos lėšos ir žmogiškieji ištekliai. Strategijos parengimas priskirtas viešosios įstaigos direktoriaus kompetencijai, o savivaldybė, įgyvendindama dalininko teises ir pareigas, privalo siekti, kad visuotinio dalininkų susirinkimo kompetencijai būtų priskirtas viešosios įstaigos veiklos strategijos tvirtinimas, veiklos vertinimo kriterijų nustatymas.

Laikėmės nuostatos, kad viešosios įstaigos veikla yra rezultatyvi, kai nustatytos veiklos kryptys ir būdai kaip pasiekti tikslus, nustatyti vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinamas tikslų pasiekimo lygis.

1.1 Nenustatyti veiklos vertinimo kriterijai, neparengta 2019-2021 metų veiklos strategija

Visuotinio dalininkų susirinkimo kompetencijai priskirtas viešosios įstaigos veiklos strategijos tvirtinimas, vertinimo kriterijų nustatymas⁹. Administracijos direktorius, atstovaujantis savivaldybės, kaip viešosios įstaigos dalininkės (savininkės) turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimą¹⁰, nenustatė viešajai įstaigai veiklos vertinimo kriterijų. Be to, viešosios įstaigos direktorius neparengė ir nepateikė tvirtinti visuotinam dalininkų susirinkimui 2018 metų veiklos plano. Neparengta viešosios įstaigos 2019-2021 metų strategija. Pažymėtina, kad viešosios įstaigos 2016 metų veiklos ataskaitą, 2017 metų veiklos planą ir 2017 metų veiklos strategiją administracijos direktorius patvirtino tik 2017 m. birželio 15 d.¹¹, praėjus pusei metų nuo planuojamų strateginių tikslų ir uždavinių įgyvendinimo pradžios. Nesant viešosios įstaigos savininko nustatytų veiklos vertinimo kriterijų, viešosios įstaigos 2019–2021 metų veiklos strategijos, nesudarytos prielaidos siekti efektyvesnės veiklos.

1.2 Vertinimo kriterijai neparodo pasiektų rezultatų lygio

Planuojami vertinimo rodikliai turi parodyti ko galima tikėtis iš įstaigos veiklos. Viešosios įstaigos 2017 metų strategijoje veiklos rezultatams vertinti naudojami tokie rodikliai, kaip: lankomumo didėjimas parkuose ir viešosiose erdvėse (procentais), aplinkosaugos ir ekologinio švietimo priemonių įrengimas (2 priemonės), visuomenės švietimas ekologijos ir

⁹ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ įstatai patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2017-03-24 sprendimu Nr. 30-613, 27 p.

¹⁰ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2009-09-09 sprendimu Nr. 1-1200 patvirtintos Turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose taisyklės, 19.14 p.

¹¹ Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriaus 2017-06-15 įsakymas Nr. 30-1466 „Dėl viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir 2016 metų veiklos ataskaitos tvirtinimo“.

aplinkosaugos srityje (2 veiklos). Šie rodikliai yra nekonkretūs, neapibrėžti ir neišmatuojami. Nesuplanavus rodiklių, kurie leistų įvertinti paslaugų poreikio patenkinimo lygį, neįvertinus pokyčių gali būti nepriimti sprendimai, kaip efektyviau pasiekti veiklos tikslą.

Viešosios įstaigos 2017 metų veiklos ataskaitoje¹² (toliau - ataskaita) pateikiama bendra informacija apie viešosios įstaigos 2017 metų veiklą, tačiau daugeliu atvejų nenurodyta, kaip įvykdyti strategijoje nurodyti rodikliai (pvz., lankomumo didėjimas parkuose ir viešosiose erdvėse (procentais), aplinkosaugos ir ekologinio švietimo priemonių įrengimas (2 priemonės), visuomenės švietimas ekologijos ir aplinkosaugos srityje (2 veiklos). Ataskaitoje taip pat yra pateikti duomenys apie atliktus darbus, kurių ji neplanavo vykdyti ir pati nevykdė (pvz., Žvėryno pėsčiųjų tilto ir pėsčiųjų takų Vingio parke asfaltavimo darbai, Vingio stadiono sporto bazės remontas, takų apšvietimas pietinėje parko dalyje įrengimas, mokamos automobilių parkavimo sistemos įrengimas). Ataskaitoje buvo pateikti veiklos rezultatai, tačiau nebuvo vertintas veiklos ekonominis, socialinis poveikis. Atkreiptinas dėmesys, kad dalininkų susirinkimas turi nustatyti, kad veiklos ataskaitoje būtų vertinamas viešosios įstaigos veiklos ekonominis, socialinis ir pagal viešosios įstaigos veiklos tikslus kitoks poveikis¹³.

2. Trūksta atsakingo požiūrio į turto valdymą ir naudojimą

Atstovaudama savivaldybei, dalininko (savininko) teises ir pareigas įgyvendinanti institucija privalo veikti savivaldybės ir viešosios įstaigos naudai, laikydamosi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ straipsnyje išdėstytų principų¹⁴. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, įgyvendinantis savivaldybės kaip viešosios įstaigos savininkės teises ir pareigas, turi siekti, kad viešosios įstaigos turtas būtų racionaliai valdomas ir naudojamas visuomenės interesų tenkinimui, o viešosios įstaigos vadovas privalo užtikrinti efektyvų turto valdymą ir naudojimą.

Laikėmės nuostatos, kad viešosios įstaigos turtas valdomas ir naudojamas efektyviai tada, kai įvertintas patalpų poreikis, užtikrinta turto kontrolė, turtas naudojamas priskirtoms funkcijoms atlikti.

2.1 Neįvertintas patalpų poreikis

Viešoji įstaiga nuo 2014 m. valdė 111,55 kv. m. patalpas, esančias Šiltadaržio g. 2, Vilniuje¹⁵ ir nuo 2015 m. 41,54 kv. m. patalpas, esančias K. Kalinausko g. 21 A, Vilniuje¹⁶,

¹² Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-05-17 įsakymas Nr. 30-1706/18(2.1.1E-TD2) „Dėl Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio ir 2017 metų veiklos ataskaitos tvirtinimo“.

¹³ LR Vyriausybės 2007-09-26 nutarimas Nr. 1025 „Dėl turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose taisyklių tvirtinimo 2.5.2.1 p.

¹⁴ Ten pat, 2.4 p.

¹⁵ 2014-04-29 savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. A467-810-(2.14.1.17-EK5).

¹⁶ 2015-03-19 savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. A467-6/15-(2.14.1.43-AD4).

kurias Vilniaus miesto savivaldybė perdavė neatlygintinai naudoti pagal panaudos sutartis. Viešosios įstaigos veiklai vykdyti iki UAB „Vilniaus parkai“ likvidavimo pabaigos buvo išnuomota dalis (2785,81 kv. m.) patalpų, esančių adresu M. K. Čiurlionio g. 100, Vilniuje¹⁷, kurios nuosavybės teise priklauso UAB „Vilniaus parkai“. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios patalpos, viešosios įstaigos valdomos panaudos pagrindais, ir išsinuomos patalpos iki šiol neapdraustos, nors ši prievolė nustatyta savivaldybės turto panaudos (12 p.) ir nuomos (6.1 p.) sutartyse.

Audito metu nustatėme, kad viešoji įstaiga neturi patalpų parkų priežiūros transportui, mechanizmams ir įrangai laikyti. Dauguma jų laikomi Vingio parko, Bernardinų sodo teritorijose arba tretiesiems asmenims priklausančiose patalpose (Trakų Vokėje, Vingio parke, Bernardinų sode), kuriomis naudojasi neturėdama teisinio pagrindo (nesudarytos nuomos, panaudos sutartys). Pažymėtina, kad viešoji įstaiga 2017 m. sausio 11 d. raštu Nr.03 kreipėsi į Savivaldybės Turto departamentą dėl pastato esančio Bernardinų sode, adresu Maironio g. 2a perdavimo viešajai įstaigai naudotis panaudos teise. Turto departamentas 2013 m. kovo 2 d. raštu¹⁸ informavo, kad nagrinėja galimybę dėl patalpų Maironio 2A arba greta esančiuose pastatuose skyrimo, tačiau sprendimas iki šiol nepriimtas. Viešojoje įstaigoje nesant patalpų parkų priežiūros transportui, mechanizmams ir įrangai laikyti ir be nuomos ar panaudos sutarčių naudojantis parkų teritorijose esančiomis patalpomis, kuriomis naudojasi ir kiti asmenys, turto apsauga yra nepakankama. Siekiant užtikrinti efektyvų viešosios įstaigos turto valdymą, naudojimą ir saugumą, turi būti įvertintas patalpų poreikis, priimti sprendimai dėl patalpų valdymo ir lėšų skyrimo joms išlaikyti.

2.2. Netiksli naudojamo turto apskaita, neužtikrinta turto valdymo kontrolė

Viešosios įstaigos turtas, kuris naudojamas teritorijų priežiūrai, neturi inventorinių numerių arba jie neįskaitomi, kai kuriais atvejais keli turto vienetai apskaitoje pažymėti vienu inventoriniu numeriu¹⁹, todėl negalime įvertinti ar naudojamas turtas yra tinkamai apskaitytas.

Dažnais atvejais viešoji įstaiga neturi informacijos, kas faktiškai naudojasi įranga (motorine šlavimo mašina, krūmapjove ir kt.), nes nėra nustatytos tvarkos dėl įrangos išdavimo teritorijos priežiūrą vykdančioms darbuotojams. Viešojoje įstaigoje nevedama mažosios technikos naudojimo apskaita, todėl neaišku, kurie darbuotojai, su kokia technika, kada ir kiek

¹⁷ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-06-14 įsakymas Nr. 30-1167 „Dėl leidimo likviduojamai UAB „Vilniaus parkai“ sudaryti sutartį estrados pastato M. K. Čiurlionio g. 100 dalies išnuomojimo VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“; 2012-07-13 estrados pastato dalies nuomos sutartis Nr. VP12-01.

¹⁸ Vilniaus miesto savivaldybės Turto departamento Nekilnojamojo turto skyriaus 2017-03-02 raštas Nr.A51-12183/1792.14.17-TR2) „Dėl informacijos pateikimo“.

¹⁹ Viešoji įstaiga 2018 metais iš UAB „Arvikta“ įsigijo dvi krūmapjoves STIHL FS 360C-EM (2018-05-15 PVM s/f Nr. 18671), kurių vieneto kaina su PVM 699,00 Eur, bendra suma 1 398,00 Eur su PVM. Viešosios įstaigos apskaitoje dvi krūmapjovės apskaitytos kaip vienas turto vienetas. 2018 metais atliktos inventorizacijos metu buvo rasta tik viena krūmapjovė STIHL FS 360C-EM (inventorizacijos apraše eil. Nr. 47).

laiko dirbo. Nesant tinkamų kontrolės priemonių naudojant viešosios įstaigos turtą, kyla rizika, kad viešosios įstaigos turtas gali būti naudojamas ne jai priskirtoms funkcijoms atlikti.

Viešoji įstaiga nebalansinėse sąskaitose neapskaitė 2018 metais įsigyto ūkinio inventoriaus, kuris naudojamas atliekant viešajai įstaigai priskirtas funkcijas (pvz., pagal 2018-11-08 AB „Vilniaus Lytagra“ PVM sąskaitą faktūrą SF-VP03 Nr.624859 akumuliatorinio smūginio veržliasukio DTW10027 už 264,46 Eur, pagal 2018-11-22 UAB „Arvikta“ PVM sąskaitą faktūrą ARV Nr.19390 priekabos PICK UP 300 už 330,00 Eur, pagal UAB „Senukai“ 2018-10-11 sąskaitą faktūrą SS Nr.19201340854 sekatoriaus UPX86 su teleskopiniu kotu už 112,42 Eur) ir jo neperdavė materialiai atsakingiems asmenims. Viešoji įstaiga audito metu pateikė atsargų sąrašą, tačiau šis apskaitos dokumentas neturi privalomų rekvizitų. Pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo reikalavimus²⁰ visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, turinčiais privalomus rekvizitus.

Viešojoje įstaigoje atsargos, darbo apranga ir ūkio inventoriūs, išskyrus gėles ir kurą, nurašoma, nesudarant nurašymo aktų. Viešojoje įstaigoje dėl netinkamos turto apskaitos ir kontrolės sudarytos galimybės piktnaudžiavimui ir turto pasisavinimui.

3. Turimi ištekliai ne visada naudojami ekonomiškai ir efektyviai

Norint užtikrinti sėkmingą veiklos organizavimą, būtina identifikuoti veiklos neekonomiškumą ir neefektyvumą įtakojančius veiksnius. Laikėmės nuostatos, kad viešosios įstaigos lėšos ir žmogiškieji ištekliai naudojami ekonomiškai ir efektyviai tada, kai įstaiga valdo savo išteklius stengdamasi mažinti veiklos sąnaudas, veiklos rezultatus pasiekia panaudodama mažiau išteklių.

3.1 Mokamos maksimalios kompensacijos už naudojimąsi asmeniniu transportu

Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu²¹ patvirtintos Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo taisyklės (toliau – taisyklės), kurios nustato įsigijimo, nuomos ir naudojimosi tarnybiniais lengvaisiais automobiliais tvarką. Kadangi viešoji įstaiga neturi nuosavų tarnybinių lengvųjų automobilių, todėl vadovaudamasis taisyklių 19 p. viešosios įstaigos direktorius įsakymais²² keturiems darbuotojams (įskaitant ir direktorių) paskyrė kompensacijas už naudojimąsi asmeniniu transportu darbo reikmėms. Vienos minimalios algos dydžio 400 Eur kompensacijos skirtos direktoriui ir darbų vadovui (miškininkui), o 300 Eur kompensacijos – vyr. buhalteriu ir direktoriaus pavaduotojui – vyr. sodininkui. Paskyrusi tokio dydžio kompensacijas viešoji įstaiga

²⁰ Lietuvos Respublikos Buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais), 12 str. 1 d. ir 13 str. 1 d.

²¹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-24 įsakymu Nr. 30-613 patvirtintos Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo taisyklės.

²² Viešosios įstaigos direktoriaus įsakymai: 2017-03-31 Nr. V17/04 ir 2017-03-31 Nr. V17/05.

viršijo nustatytas²³ tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidas (nustatyta 1,5 proc., panaudota 3,17 proc.). Veiklos rezultatų ataskaitos 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis viešosios įstaigos sąnaudos – 529 813 Eur, iš jų 19 813 Eur transporto išlaikymo sąnaudos, kurios sudaro 3,17 % visų sąnaudų.

Audito metu nustatėme, kad kompensacijos kurui ir automobilio amortizacijos išlaidoms skirtos neatsižvelgiant į darbų pobūdį bei atliekamas funkcijas, pavyzdžiui, viešosios įstaigos vyr. buhalterei skirta 300 Eur kompensacija, tačiau jos pareigybės aprašyme²⁴ nenurodytos funkcijos, kurioms atlikti reikalingas automobilis.

Viešoji įstaiga mokėdama kompensacijas nekontroliuoja kuro panaudojimo ir nuosavo automobilio faktinio naudojimo darbo reikmėms. Visais atvejais kas mėnesį mokamos nustatytos maksimalios kompensacijos. Kompensacijas skiriant darbuotojams, kuriems tiesioginėms funkcijoms atlikti transportas nėra būtinas ir viršijus maksimalų leistiną tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymo išlaidų dydį, viešojoje įstaigoje nėra ekonomiškai ir efektyviai naudojami turimi ištekliai.

3.2 Nekontrnuojamas kuro ir mechanizmų naudojimas

Viešoji įstaiga 2018 m. viešųjų pirkimų būdu įsigijo²⁵ kreditines korteles kurui, plovimo ir valymo paslaugoms. Viešosios įstaigos veiklos poreikiams tenkinti direktorius įsakymu²⁶ korteles degalams įsigyti paskirstė darbuotojams: dvi korteles skyrė darbų vadovui (miškininkui), kuriam dar skirta ir 400 Eur kompensacija kurui ir automobilio amortizacijos išlaidoms, bei po vieną aplinkos tvarkytojams (traktoriaus, krovininio automobilio vairuotojams) ir darbų vadovui, dirbančiam Trakų Vokėje. 2018 metais naudodamiesi kuro kortelėmis minėti viešosios įstaigos darbuotojai kas mėnesį pylėsi kurą. Darbų vadovas (miškininkas), naudodamasis dviem paskirtomis kortelėmis kas mėnesį panaudojo nuo 272 Eur iki 839 Eur, aplinkos tvarkytojas (traktoriaus vairuotojas) – nuo 324 Eur iki 958 Eur, aplinkos tvarkytojas (krovininio automobilio vairuotojas) – nuo 95 Eur iki 288 Eur ir darbų vadovas (dirbantis Trakų Vokėje) – nuo 46 Eur iki 147 Eur. Viešosios įstaigos darbuotojai, kuriems priskirtos kredito kortelės, 2018 metais degalinėse kurą įsigydavo atostogų ir nedarbingumo metu²⁷, savaitgalį²⁸, nors pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščius tuo metu nedirbo. Taip pat nustatyta atvejų, kai kuras buvo pilamas

²³ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-24 įsakymu Nr. 30-613 patvirtintos Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo taisyklės, 19 ir 20 p.

²⁴ Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2014-02-07 įsakymu Nr. V14/03 patvirtintas vyriausiojo buhalterio pareigybės aprašymas.

²⁵ Neste kreditinių kortelių sutartys: 2017-07-14 sutartis Nr. 25296 ir 2018-08-01 Nr. 25296.

²⁶ Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2017-11-13 įsakymas Nr. V17/11 „Dėl VŠĮ Vilniaus miesto parkai“ darbuotojų kortelių degalams įsigyti“.

²⁷ Pavyzdžiui, atostogų metu aplinkos tvarkytojas (traktoriaus vairuotojas) pylėsi kurą 2018 m. rugsėjo 3 d. ir 5 d., aplinkos tvarkytojas (krovininio automobilio vairuotojas) – 2018 m. rugsėjo 27 d. ir spalio 4 d., nedarbingumo metu darbų vadovas (miškininkas) pylėsi kurą 2018 m. vasario 22 d. ir 28 d.

²⁸ Pavyzdžiui, aplinkos tvarkytojas (traktoriaus vairuotojas) pylėsi kurą 2018 m. sausio 20 d. ir 2018 m. vasario 3 d.

nakties/ne darbo laiku²⁹ arba su ta pačia kortele kuras buvo pilamas kelis kartus dienoje³⁰. Viešosios įstaigos direktorius įsakymu³¹ patvirtino mažosios technikos, traktoriaus ir automobilio kuro sąnaudų normatyvus, tačiau nesant duomenų apie šios technikos panaudojimą teritorijų tvarkymui, nes nevedama jos panaudojimo apskaita (nenurodoma koks darbuotojas, su kokia technika, kada ir kiek laiko dirbo), neturėjome galimybės įvertinti, ar įsigytas kuras panaudotas viešajai įstaigai priskirtoms funkcijoms atlikti. Neužtikrinus kuro naudojimo kontrolės, viešosios įstaigos lėšos naudojamos neekonomiškai ir neefektyviai.

3.3 Abejotinas konsultacinių paslaugų reikalingumas

Viešoji įstaiga 2018 metais pasirašė konsultacijų teikimo sutartį³² ir naudojosi fizinio asmens, vykdančio individualią veiklą, paslaugomis. Pažymėtina, kad viešoji įstaiga pirkė paslaugas, kurios priskiriamos viešosios įstaigos vadybos konsultanto funkcijoms.

Viešosios įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtintame³³ valdybos konsultanto pareigybės aprašyme nurodyta, kad šias pareigas einančiam darbuotojui priskirtos funkcijos: rengti įstaigos darbų saugos ir sveikatos norminius aktus, rengti įsakymų projektus priskirtos veiklos klausimais, rinkti reikalingus įstatymus ir kitus norminius teisės aktus, teisinę bei kitą informaciją, juos analizuoti, sisteminti ir teikti išvadas. Peržiūrėję konsultacijų teikimo sutartį, suteiktų paslaugų perdavimo – priėmimo aktus³⁴, peržiūros ataskaitą³⁵ nustatėme, kad vidaus administracinių teisės aktų patikrinimas ir konsultacijos viešosios įstaigos valdymo klausimais priskirtini vadybos konsultanto funkcijoms. Pažymėtina, kad konsultantui už 26 darbo valandas viešoji įstaiga sumokėjo 780,00 Eur. Be to, viešoji įstaiga įvykdė ne visas konsultanto rekomendacijas: nepatvirtino Metinio dokumentacijos plano, Darbuotojų neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo tikrinimo ir nustatymo tvarkos, Kasmetinių atostogų suteikimo eilės nustatymo taisyklių, nepatiksino Finansų kontrolės taisyklių.

Paslaugų pirkimas turint žmogiškuosius išteklius tokioms užduotims, kurias pagal pareigybės aprašymą turi atlikti viešosios įstaigos darbuotojas, sudaro prielaidas lėšas panaudoti neekonomiškai.

3.4 Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas atskirais atvejais nesusietas su jiems priskirtomis funkcijomis

²⁹ Pavyzdžiui, 2018 m. spalio 26 d. – 02:25 val., 2018 m. rugsėjo 21 d. 02:42 val. ir 2018 m. rugsėjo 28 d. 02:09 val.

³⁰ Pavyzdžiui, 2018 m. lapkričio 9 d. 08:22 val. buvo pilta 50 litrų ir 10:57 val. - 53 litrai; 2018 m. gruodžio 28 d. 08:56 val. pilta 55 litrai, 09:14 val. - 53 litrai, 12:20 val. - 40 litrų

³¹ Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2017-12-20 įsakymas Nr. V17/13 „Dėl įstaigos mažosios technikos, traktoriaus ir automobilio kuro sąnaudų“.

³² VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ ir fizinio asmens, vykdančio individualią veiklą, 2018-01-22 konsultacijų teikimo sutartis Nr. 2018/1.

³³ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2014-02-07 įsakymu Nr. V14/03 patvirtintas Vadybos konsultanto pareigybės aprašymas, 4.1 ir 4.5 p.

³⁴ Paslaugų perdavimo – priėmimo aktai: 2018-02-02 Nr. 2018/1-1 ir 2018-03-02 Nr. 2018/1-2.

³⁵ Fizinio asmens, veikiančio pagal individualią veiklą, 2018-03-02 peržiūros ataskaita.

Personalo mokymas arba kvalifikacijos kėlimas – tai įvairūs būdai dirbančiam darbuotojui suteikti įgūdžių, reikalingų jo užimamoms pareigoms atlikti, atnešantys naudos tiek darbuotojui, tiek darbdaviui.

Viešosios įstaigos direktoriaus pavaduotojas – vyr. sodininkas 2018 metais dalyvavo³⁶ 1 300 Eur kainuojančiuose individualiuose 20 akademinų valandų programinės įrangos AutoCAD kursuose. Viešoji įstaiga turi įsigijusi šią programą, tačiau savo veikloje jos nenaudoja. Pažymėtina, kad ir 2017 metais viešosios įstaigos direktorius į buhalterijų rengimo kursus siuntė³⁷ vadybos konsultantą, kurio funkcijoms atlikti nėra reikalingi tokie įgūdžiai³⁸. Viešoji įstaiga už šiuos kursus sumokėjo 690,00 Eur. Viešoji įstaiga, darbuotojams, dalyvaujantiems kvalifikacijos kėlimo kursuose, mokėjo ir vidutinį darbo užmokestį. Priėmus sprendimus leisti darbuotojus į kvalifikacijos kėlimo kursus, kuriuose įgytos žinios nėra reikalingos darbuotojų tiesioginėms funkcijomis atlikti, ir iš viešosios įstaigos lėšų apmokėjus kvalifikacijos kėlimo išlaidas, nebuvo užtikrintas ekonomiškasis ir efektyvus lėšų panaudojimas.

3.5 Vykdoma ir viešajai įstaigai nebūdinga veikla

Viešoji įstaiga su AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ (AB „Lesto“)³⁹ ir UAB „Enefit“⁴⁰ sudarė sutartis dėl elektros energijos perdavimo (persiuntimo) ir skirstymo. Pagal šią sutartį AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ ir UAB „Enefit“ pateikia viešajai įstaigai PVM sąskaitas faktūras už Vingio parko Estrados ir kitų Vingio parko teritorijoje esančių patalpų naudotojų ir nuomininkų sunaudotą elektros energiją. Viešosios įstaigos darbų vadovas iš nuomininkų ir kitų asmenų, įsikūrusių Vingio parko teritorijoje, su kuriais viešoji įstaiga nėra sudariusi patalpų nuomos sutarčių (UAB „Disona“, UAB „Liūtaširdis“, AB Telia Lietuva, UAB Tele2, Vilniaus ekstremalių sporto šakų klubas Arena, VšĮ „Lauko darželis“ ir kt.), surenka duomenis apie sunaudotą energijos kiekį, patikrina apskaitos prietaisų parodymus ir paskirsto bendrą mokėtiną sumą visiems naudotojams. Viešosios įstaigos vyriausiasis buhalteris išrašo kiekvienam elektros naudotojui PVM sąskaitą faktūrą, kontroliuoja mokėjimus ir kiekvieną mėnesį elektros tiekėjams sumoka už Vingio parko teritorijoje sunaudotą elektros energiją. Viešoji įstaiga jai nebūdingai funkcijai atlikti naudoja žmogiškuosius išteklius, kurie skirti viešosios įstaigos nustatytiems tikslams įgyvendinti. Taip neužtikrinamas efektyvus žmogiškųjų išteklių valdymas.

³⁶ Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2018-01-11 įsakymas Nr. P18/03.

³⁷ Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2017-10-31 įsakymas Nr. P17/7.

³⁸ VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2014-02-07 įsakymu Nr. V14/03 patvirtintas Vadybos konsultanto pareigybės aprašymas.

³⁹ VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ ir AB „Lesto“ 2012-07-01 elektros energijos persiuntimo paslaugų sutartis Nr. 124485-51112/20128.

⁴⁰ VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ ir UAB „Enefit“ 2017-10-01 sutartis Nr. CPO101885.

4. Nesukurtos efektyvios vidaus kontrolės priemonės

Vidaus kontrolė – tai kompleksinis procesas, kuris skirtas nustatyti rizikos veiksnius ir padėti užtikrinti, kad turtas ir lėšos būtų apsaugoti nuo iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų netesėtų veiksmų. Laikėmės nuostatos, kad vidaus kontrolė veiksminga, kai nustatyta rizika, galinti sutrukdyti pasiekti veiklos tikslus, sukurta vidaus kontrolės aplinka.

4.1 Nenustatyta rizika, galinti sutrukdyti pasiekti veiklos tikslus

Siekiant sukurti efektyvią vidaus kontrolę, turi būti įdiegtas rizikos valdymo procesas, kuris padėtų vadovui pagerinti veiklą, priimti sprendimus dėl ateityje galimų pokyčių. Rizikos valdymo metu yra ne tik identifikuojamos ir įvertinamos sąlygos ir (ar) įvykiai, galintys turėti neigiamą įtaką veiklai, priimami ir įgyvendinami sprendimai dėl neigiamos įtakos sumažinimo, vykdoma rizikos veiksmų priežiūra, bet ir sukuriamos procedūros rizikai valdyti.

Viešojoje įstaigoje nevertinama rizika vykdant jai priskirtas funkcijas, nenustatytos riziką mažinančios priemonės. Audito metu nustatėme neefektyvaus turto valdymo ir naudojimo bei neekonomiško lėšų naudojimo atvejų, nes:

- nesukurtos vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrintų, kad teritorijų tvarkymui skirta technika ir kuras būtų naudojami priskirtoms funkcijoms atlikti;
- nenustatyta darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir apmokėjimo tvarka, todėl nėra aišku, kokiais kriterijais vadovaujantis darbuotojai siunčiami į kvalifikacijos kėlimo kursus.

4.2 Nesukurta tinkama vidaus kontrolės aplinka

Viena iš svarbiausių vidaus kontrolės priemonių, reikalingų turto pasisavinimo prevencijai yra turto inventorizacija, tačiau ji viešojoje įstaigoje atliekama nesilaikant Inventorizacijos taisyklių reikalavimų⁴¹, nes:

- neatlikta degalų likučių inventorizacija;
- neatlikta pagal panaudos sutartis gautų (Šiltadaržio g. 2 – 111,55 kv. m ir Kalinausko g. 21A – 41,45 kv. m) ir nuomojamų (Vingio parko Estrados pastato dalis – 2 785,81 kv. m) patalpų inventorizacija.

Viešosios įstaigos direktoriaus įsakymu⁴² atsakingais už jiems perduoto materialaus turto saugojimą paskirti 7 asmenys (vyr. buhalteris, direktoriaus pavaduotojas-vyr. sodininkas, darbų vadovas, direktoriaus padėjėjas ir 3 aplinkos tvarkytojai). Šiems darbuotojams pavesta priimti, saugoti, naudoti, išduoti (perduoti, grąžinti) viešosios įstaigos turtą. Nesilaikant teisės aktų reikalavimų⁴³ viešojoje įstaigoje inventorizaciją atliko komisija, sudaryta direktoriaus

⁴¹ Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (2014-10-03 nutarimo Nr. 1070 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 8.3 p., 12 p. ir 12.2 p.

⁴² VšĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2017-07-26 įsakymas Nr. V17/08 „Dėl materialiai atsakingų darbuotojų, atsakingų už ilgalaikį turtą ir jo naudojimą, skyrimo“.

⁴³ Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (2014-10-03 nutarimo Nr. 1070 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 15.3 p.

įsakymu⁴⁴, kurios pirmininku ir komisijos nariais paskirti už inventorizuojamą turtą materialiai atsakingi asmenys (komisijos pirmininku – darbų vadovas, komisijos nariais – direktoriaus pavaduotojas–vyr. sodininkas ir direktoriaus padėjėjas). Viešosios įstaigos 2018 metų ilgalaikio turto inventorizacijos apraše už materialiai atsakingus asmenis pasirašė direktorius.

5. Kiti pastebėjimai

Dėl viešosios įstaigos struktūros ir pareigybių

Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos patvirtintomis Turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose taisyklėmis⁴⁵ administracijos direktorius leidžia įsakymus arba suteikia įgaliojimus balsuoti visuotinio dalininkų susirinkime darbotvarkės klausimais dėl viešosios įstaigos vidaus struktūros ir pareigybių sąrašo sudarymo, tvarkos aprašo tvirtinimo, pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu, sąrašo ir kvalifikacinių reikalavimų tvirtinimo. Pagal viešosios įstaigos įstatus⁴⁶ įstaigos direktorius teikia visuotinam dalininkų susirinkimui įstaigos valdymo struktūros ir pareigybių sąrašo, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu, organizavimo taisyklių ir veiklos vertinimo kriterijų projektus.

Viešosios įstaigos direktorius įsakymu⁴⁷ patvirtino etatų skaičių ir pareigybių sąrašą, tačiau nesikreipė į dalininką (savininką) dėl viešosios įstaigos valdymo struktūros, pareigybių sąrašo ir etatų skaičiaus pakeitimo. Naujame pareigybių sąrašė atsirado naujų pareigybių palyginus su Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintu pareigybių sąrašu ir viešosios įstaigos struktūra⁴⁸ (pvz., vietoje sodininko pareigybės atsirado vyr. sodininko – direktoriaus pavaduotojo pareigybė, įsteigta nauja valytojo pareigybė). Be to, ne visais atvejais, atsižvelgiant į įvykusius pokyčius, buvo patikslinti pareigybių aprašymai, darbuotojų pavaldumas, pareigybių pavadinimai.

Viešojoje įstaigoje įsteigta vadybos konsultanto pareigybė, kuriai priskirtos funkcijos rengti darbų saugos ir sveikatos norminius aktus, daryti sutarčių kainų analizes, rengti ir derinti negyvenamųjų patalpų nuomos konkursų dokumentus ir kt.⁴⁹ Pažymėtina, kad vadybos konsultavimas – tai profesionali paslauga verslo įmonėms ar verslininkams, teikiama

⁴⁴ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2018-12-12 įsakymas Nr. V18/12 „Dėl įstaigos turto 2018 m. inventorizacijos atlikimo“.

⁴⁵ Vilniaus miesto savivaldybės 2009-09-09 patvirtintos Turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose taisyklės, 19.3 p. ir 19.4 p.

⁴⁶ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-24 įsakymu Nr. 30-613 patvirtinti viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ įstatai, 35.5 p.

⁴⁷ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2015-12-23 įsakymas Nr. V15/17 „Dėl VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ pareigybių sąrašo ir etatų skaičiaus tvirtinimo“.

⁴⁸ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-02-06 įsakymas Nr. 40-44 „Dėl pritarimo VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ pareigybių sąrašui, valdymo struktūrai ir VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus pareiginio atlyginimo nustatymo“.

⁴⁹ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ direktoriaus 2014-02-07 įsakymu Nr. V14/03 patvirtintas Vadybos konsultanto pareigybės aprašymas.

nepriklausomo išorinio tiekėjo, kurios metu teikiami patarimai, rekomendacijos, vykdomi vidiniai mokymai, vykdomas planavimas ir panašios veiklos arba padedama jas vykdyti klientui⁵⁰. Vadybos konsultantų paslaugomis įprastai naudojasi verslo subjektai, o viešoji įstaiga yra iš dalininkų (savininko) turto įsteigta ne pelno organizacija, kurios veiklos tikslai – tenkinti viešuosius interesus, vykdant miesto parkų ir kitų gamtinių teritorijų plėtrą, priežiūrą, populiarinimą ir kitą visuomenei naudingą veiklą. Atsižvelgiant į veiklos tikslus, atliekamas funkcijas, viešoji įstaiga turi siekti efektyvaus žmoniškųjų išteklių valdymo ir ekonomišką lėšų naudojimo darbo užmokesčiui.

Dėl teisinių paslaugų

Viešoji įstaiga 2018 m. sudarė teisinių paslaugų teikimo sutartį⁵¹, kurios viena iš šalių yra viešosios įstaigos direktoriui artimas asmuo⁵². Sutartyje buvo nustatytas valandinis darbo įkainis – 80 Eur/val. Viešoji įstaiga už 4 valandų darbą pagal pateiktą sąskaitą⁵³ sumokėjo 320 Eur. Viešojo pirkimo paraišką⁵⁴, mažos vertės pirkimo pažymą⁵⁵ ir teisinių paslaugų sutartį pasirašė tik viešosios įstaigos direktorius. Paskirtas⁵⁶ pirkimų organizatorius pirkimo dokumentų nevizavo ir nepasirašė. Viešosios įstaigos direktorius audito metu, 2019 m. sausio 14 d., pateikė privačių interesų deklaraciją, kurioje deklaravo šį sandorį. Nors pagal teisės aktų reikalavimus asmeniui, dirbančiam valstybinėje tarnyboje⁵⁷, draudžiama dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą, tačiau viešosios įstaigos direktorius nenusišalino ir priėmė sprendimą sudaryti teisinių paslaugų sutartį su artimu asmeniu.

Dėl audito paslaugų

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, įgyvendindamas savivaldybės kaip viešosios įstaigos dalininkės (savininkės) turtines ir neturtines teises, leidžia įsakymus arba suteikia įgaliojimus balsuoti visuotinio dalininkų susirinkimo darbotvarkės klausimais dėl viešosios įstaigos audito, audito įmonės rinkimo ir audito paslaugų apmokėjimo sąlygų nustatymo⁵⁸. Atstovaudama savivaldybei, dalininko (savininko) teises ir pareigas įgyvendinanti

⁵⁰ Wikipedia internetiniame puslapyje pateiktas vadybos konsultavimo apibrėžimas.

⁵¹ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ ir advokatės 2018-07-25 Teisinių paslaugų sutartis Nr. 26.

⁵² Remiantis Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) interneto svetainėje pateiktos privačių interesų deklaracijos duomenimis.

⁵³ 2018-07-26 sąskaita faktūra Nr. 16.

⁵⁴ 2018-07-25 paraiška Nr. 128.

⁵⁵ 2018-07-25 mažos vertės pirkimo pažyma.

⁵⁶ VŠĮ „Vilniaus miesto parkai“ 2013-09-02 direktoriaus įsakymas Nr. V13/18 „Dėl Įstaigos viešųjų pirkimų organizatoriaus skyrimo“.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas, 1997-07-02 Nr. VIII-371 (2000-02-29 redakcija Nr. 18-431), 11 str. 1 d.

⁵⁸ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2009-09-09 sprendimu Nr. 1-1200 patvirtintos Turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose taisyklės, 19.11 p.

institucija privalo veikti savivaldybės ir viešosios įstaigos naudai⁵⁹. Viešoji įstaiga, neturėdama dalininko (savininko) sprendimo, 2018 m. sausio 31 d. pasirašė sutartį⁶⁰ dėl finansinių ataskaitų audito ir už šią paslaugą sumokėjo 1 694 Eur.

Dėl grynųjų pinigų

Patalpų nuomininkai (UAB Ordinator, UAB Ekologas ir fiziniu asmeniu) su viešąja įstaiga atsiskaito grynais pinigais. 2018 metais už suteiktas paslaugas buvo gauta 6 419,82 Eur, o 2017 metais – 12 196,10 Eur. Kasininko pareigas vykdo vyriausioji buhalterė, kuri priima ir išmoka grynus pinigus, pasirašo kasos pajamų ir išlaidų orderius. Viešoji įstaiga iš kasos moka darbuotojams (tame skaičiuje ir pati sau) kompensacijas asmeninių automobilių išlaikymui ir kuro įsigijimui, vienkartinės išmokos darbuotojams jubiliejaus ir artimo žmogaus mirties atvejais, apmoka ūkio išlaidas. 2018 metais iš kasos buvo išmokėta 10 478,67 Eur, 2017 metais – 11 231,77 Eur. Grynuosius pinigus priima ir juos išmoka tas pats asmuo (vyr. buhalteris). Viešoji įstaiga taip pat neturi kasos aparato, neįrengtos atskiros kasos patalpos, grynųjų pinigų inventorizacija kasoje atliekama vieną kartą metuose.

Atsiskaitymai grynais pinigais gali neužtikrinti sandorių skaidrumo, o nesant kontrolės procedūrų atsiranda galimybės piktnaudžiavimui ir lėšų pasisavinimui, todėl viešosios įstaigos direktorius sudarydamas arba keisdamas nuomos sutartis turėtų siekti, kad nuomininkai už nuomos paslaugas atsiskaitytų negrynaisiais pinigais.

Dėl privalomos kontrolės ir dokumentų valdymo

Audito metu nustatėme, kad viešojoje įstaigoje netikrinamas transporto priemonės vairuojančių darbuotojų blaivumas, nepildomas tikrinimo rezultatų žurnalas, nepaskirti darbuotojai, įgalioti atlikti darbuotojų blaivumo (apsvaigimo) tikrinimą. Darbdaviai privalo užtikrinti, kad prieš reisą būtų tikrinama, ar jų darbuotojai, vairuojantys įmonių, įstaigų, organizacijų transporto priemones, yra blaivūs (negirti). Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu patvirtino Neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo ir leidžiamos etilo alkoholio koncentracijos darbo metu nustatymo taisyklės, pagal kurias darbdaviui numatyta pareiga tikrinti savo darbuotojų, vairuojančių transporto priemones, blaivumą (apsvaigimą) likus ne daugiau kaip 30 minučių iki reiso pradžios. Šių taisyklių 15 p. nustatyta, kad darbuotojų, vairuojančių transporto priemones, tikrinimo atvejais, kai etilo alkoholio koncentracija jų iškvėptame ore yra didesnė už leidžiamą, registruojami tam skirtuose žurnaluose.

Lietuvos vyriausiasis archyvaro patvirtintose Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėse nustatyta, kad užtikrinti įstaigos dokumentų valdymą visose veiklos srityse ar atliekant

⁵⁹ Lietuvos Respublikos 2007-09-26 nutarimas Nr. 1025 „Dėl valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo viešosiose įstaigose“, 2.4 p.

⁶⁰ Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“ ir UAB „Audito sistemos“ 2018-01-31 finansinių ataskaitų audito paslaugų teikimo sutartis Nr. 2018-A-02.

priskirtas funkcijas, kasmet rengiamas ir likus dviem mėnesiams iki einamųjų kalendorinių metų pabaigos teikiamas derinti kitų metų dokumentacijos planas, kurį tvirtina įstaigos vadovas. Audito metu nustatėme, kad viešoji įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka nederino bei netvirtino 2018 ir 2019 metų dokumentacijos plano.

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos

Tarnautoja

Teisininkas

Benė Baigienė

Marius Gumbrevičius

Susipažinau:

Viešosios įstaigos „Vilniaus miesto parkai“

direktorius

Vyr. buhalterė

Laisvūnas Budėnas

Nijolė Ruseckienė